

لZoom شناخت ترامپ

گوروش احمدی

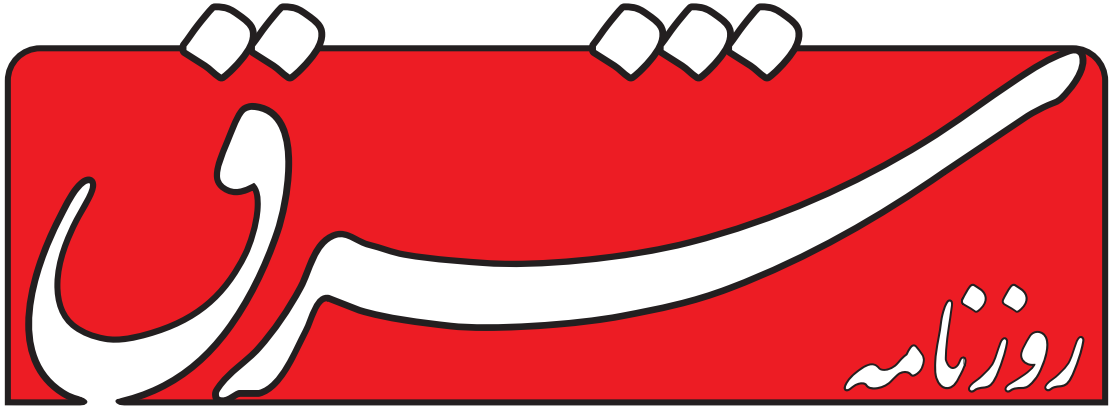
دیپلمات پیشین

ترامپ دیروز برای دومین بار عهده‌دار زمامداری کشوری شد که دارای قدرتمندترین اقتصاد و ارتش دنیاست. به این دلیل ساده رهبران اغلب کشورها بدون استثنا تلاش دارند تا عینی‌ترین و دقیق‌ترین شناخت را از خصایص شخصی و خط مشی سیاسی او داشته باشند. در حالی که روند تصمیم‌گیری بسیاری از رهبران پیشین آمریکا و دیگر کشورها معمولاً تابع یک مسیر حزبی و نهادی و دکترین‌هایی در حوزه‌های مختلف است، درباره ترامپ، روان‌شناسی و مراحل رشد فردی و خصایص شخصی او نقش پررنگی در روند تصمیم‌گیری‌هایش دارد. او کمتر از هر رئیس‌جمهور دیگر آمریکا حزبی است. او در واقع از خارج از حزب جمهوری خواه اقدام کرد و حزب را به تسخیر خود درآورد و امروز نیز بیش از اینکه به حزب و تشکیلات و چهره‌های حزبی وابسته باشد، حزب و چهره‌هایش به او نیازمندند. او در واقع پوپولیستی است که مانند دیگر پوپولیست‌ها، حزب و نخبگان حزبی و نخبگان سیاسی را دور زده و مستقیماً با پایگاه رأی‌ش که اتفاقاً از تحصیل‌پایین برخوردارند و از کم‌دانش‌ترین اقشار جامعه آمریکا هستند، تماس گرفته است و با تکیه بر آنها نخبگان جامعه را تحت فشار قرار می‌دهد.

ترامپ مفید به فلسفه و دکترین و راهبرد خاصی نیست و تصمیم‌گیری‌هایش عمدتاً بر مبنای برداشت و درک شخصی‌اش از قضایا و حکایات و روایات در هر لحظه استوار است. مبنای عمل او بیشتر آن چیزی است که می‌توان «منطق عملیاتی» نامید. به این معنی که در هر نوبتی و هر تصمیمی و هر عملی قبل از هر چیز نفع شخصی در ارتباط با پایگاه اجتماعی‌اش را مینا قرار می‌دهد. تصمیم‌گیری‌های او الزاماً ربط مستقیمی با هم ندارند و می‌توانند طبیعتاً مجمع‌الجزایری داشته باشند. همین رویه موجب شد تا ترامپ در دور قبلی بیشترین مشکل را با همکارانش در کابینه داشته باشد. او چهار مشاور امنیت ملی عوض کرد و نتنها با جمهوری خواهان معقول و سنی در اوایل دولتش ناساخت، بلکه با افراطیونی مانند پمپئو و بوتلن نیز همیشه مشکل داشت.

به همین دلیل رابطه شخصی با او مهم است و رهبران جهان با توجه به این مهم هیچ فرصتی را برای برقراری رابطه شخصی با او از دست نمی‌دهند. بر همین مبنای رهبر کره شمالی توانست به اصطلاح قاپ او را بزدود و او را به داخل منطقه غیرنظامی بین دو کره ببرد. تا آنجا که ترامپ در یک سخنرانی عمومی گفت: «رهبر کره شمالی نامه‌های زیبا برای من می‌نویسد. ما عاشق هم شده‌ایم». البته این عشق و عاشقی منجر به لغو تحریم‌های علیه کره شمالی نشد، اما موجب کاهش تنش و کاهش سخت‌گیری در اعمال تحریم‌ها شد. در روابط بین‌الملل و امور امنیتی نیز ترامپ طبعاً فاقد دکترین و راهبرد خاصی است. اما چون نقطه شروع سیاست عمومی او شعار «آمریکا اول» است، در نتیجه او همیشه از مخالفتش با صرف منابع آمریکا در خارج، به‌ویژه درگیر شدن در «جنگ‌های دیگران»، ملت‌سازی، تغییر رژیم، بسمت لیبرالیسم، حقوق بشر... و گفته و از این طریق به ایده مسلح و صلح‌جویی و جلوگیری از جنگ رسیده است. این نگرش ترامپ اگرچه پایه و اساس منسجمی ندارد، اما موجب شده تا او خود را نزد پایگاه اجتماعی‌اش به خاتمه جنگ‌هایی مثل جنگ اوکراین و جنگ غزه و عدم مداخله نظامی در امور دیگر مناطق متعهد کند. از همین منظر شاید بتوان به نقش او در وادار شدن اسرائیل به آتش‌بس در غزه نگاه کرد.

در این رابطه، اقدام ترامپ به بازفرست سخنان جفری ساکس در مخالفت تند با نتانیاهو بسیار معنی‌دار بود. این سیاست او را در عمل می‌توان نزدیک به راهبرد «توازن از راه دور» (offshore balancing) در تقابل با راهبرد هژمونی لیبرال دانست که بر توسل به قدرت نظامی آمریکا برای پیشبرد نظم بین‌المللی لیبرال و ترویج لیبرالیسم تأکید دارد. راهبرد «توازن از راه دور» که مستلزم دورماندن از جنگ‌ها در مناطق مختلف است، تلاش برای ایجاد توازن از طریق تکیه بر قدرت‌های اصلی منطقه‌ای را در دستور کار قرار می‌دهد که در خاورمیانه می‌تواند اسرائیل، ترکیه و عربستان باشد. تمرکز ترامپ بر برآوردن منافع اقتصادی و تجاری آمریکا دیگر ویژگی اوست که ریشه در همان «منطق معاملاتی» دارد. اینکه صادرات چین به آمریکا نزدیک به سه برابر صادرات آمریکا به چین است و تراز تجاری آمریکا با اروپا، کانادا و مکزیک نیز منفی است، محرک ترامپ برای انجام کاری بوده و ساده‌ترین کار یعنی افزایش تعرفه‌ها نیز به عقلش رسیده است. با توجه به اولویت ترامپ برای تجارت و نیز قول او به برقراری صلح در اوکراین، می‌توان احتمال داد که این دو موضوع در رأس دستور کار او در هفته‌های اول ریاست جمهوری‌اش باشد. مذاکره و معامله با روسیه و چین می‌تواند هم‌زمان بر دیگر موضوعات مهم دستور کار او از جمله ایران، نیز تأثیر زیادی داشته باشد.

سه‌شنبه ۲ بهمن ۱۴۰۳
۲۰ رجب ۱۴۴۶
۲۱ ژانویه ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۰۳۱
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

دومین دوره ریاست جمهوری ترامپ آغاز شد
فرمان‌های ترامپ

در «شرق» امروز می‌خوانید: مراسم تشییع پیکر قضاات شهید برگزار شد؛ بدرقه آخر • تهران، بیشترین مصرف‌کننده خون و فرآورده‌های آن • پزشک‌های کشور با مشکلات عدیده‌ای مواجه است

تیغ دولبه

محمد شهرابی؛ سامانه ارزی نیما پس از هفت سال دیروز به کار خود پایان داد و معاملات ارزی در بازار ارز تجاری مرکز مبادله ایران انجام می‌شود. در این بازار کشف قیمت به صورت عرضه و تقاضای توافق، میان صادرکنندگان و واردکنندگان است. هرچند که دولت در این بازار هم مداخله دارد و سقف قیمت‌ها را تعیین می‌کند. دولت چهاردهم از همان ابتدای تحویل کابینه به تک‌نرخ کردن ارز تأکید داشته است و در این میان عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد، به طور صریح‌تر درباره تک‌نرخ کردن ارز بارها سخن گفته است. برای مثال، او در آبان امسال و در بیست‌وهشتمین همایش توسعه صادرات غیرنفتی، وعده داد به‌تدریج و در آینده نزدیک دغدغه‌های قیمت ارز از بین می‌رود و پس

واکاوی دلایل ناکامی سیاست خارجی دولت بایدن و نحوه مواجهه واشنگتن با تهران در این دوران

میراث «جو»

صفحه ۲

گفت‌وگوی محمدرضایزدان پرست با بهزاد فراهانی

از فوتبال تا سیاست و سینما در شب تولد ۸۰ سالگی‌اش

این گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانید. عکس: سهندگانی شرق

برای دیدن گفت‌وگو اینجا را اسکن کنید

برگزیده‌ها

بقای، سخنگوی وزارت خارجه: مذاکره، فقط درباره موضوع هسته‌ای است

خودنمایی یا تخریب چرا دوباره داورزنی؟

تفکر ممنوع الورد بودن در میان ایرانیان خارج از کشور از کجا نشئت می‌گیرد؟

مجازات نانوشته

گفت‌وگو با امید خاکباز درباره تازه‌ترین نمایشگاهش «نام من درخت»

در ستایش تنهایی

اولین روز اجرای آتش‌بس آزادی‌گروگان‌ها و زندانیان

نگاه

قانون حجاب و گمشده نظام حقوقی-سیاسی ایران یادداشتی از مرتضی سعیدی بلمی

یادداشت

طنز تلخی به نام «لایحه فرونشست»

عبدالحسین موطایی پژوهشگر کشاورزی

بیش از ۸۰ هزار کیلومتر مربع، ۶۰ منطقه و ۶۰۰ شهر کشور در معرض فاجعه فرونشست‌ها قرار دارند. ایران دومین کشور دنیا از نظر نرخ و سومین از نظر مساحت این بحران در جهان است. فرونشست به حرکت عمود رو به پایین سطح زمین گفته می‌شود. حدود سه درصد فرونشست‌های زمین در دنیا دارای نرخ بیشتر از ۲۰ سانتی‌متر در سال و این عدد برای کشورمان حدود ۱۶ درصد و بیش از پنج برابر متوسط جهانی است. فرونشست‌های ۱۱ تا ۲۰ سانتی‌متر در سال حدود ۳۵ درصد مناطق کشور را دربر می‌گیرد. اصلی‌ترین عوامل اثرگذار در این بحران عبارت‌اند از برداشت مسرفانه آب‌های زیرزمینی (با تراز منفی حدود ۲۰۰ میلیارد مترمکعب)، تغییر کاربری اراضی و ساخت‌وسازهای بی‌رویه، استخراج منابع نفتی و معادن و... که موجب ایجاد فضا‌های خالی در لایه‌های زیرین و کاهش فشار می‌شود.

توافق با ایران می‌تواند در راستای انجام این سیاست و معطوف‌شدن به تهدیدات چین و مهار این قدرت جهانی باشد که سیرته آمریکا را با خطر مواجه کرده است. اما گروهی دیگر برخلاف این تحلیل، معتقدند که اگرچه ترامپ مانند دوره قبل ریاست جمهوری، خواهان توافق با ایران است اما این توافق، توافقی معمولی نیست و تغییرات بنیادین در سیاست خارجی را طلب می‌کند که نظام جمهوری اسلامی اصولاً نه تمایل و نه امکان دادن چنین امتیازاتی را دارد و با اصول اساسی آن در تضاد است و به‌اضافه آنکه سبب دورشدن متحدان تا حدودی استراتژیک ایران یعنی چین و روسیه و کاهش نفوذ منطقه‌ای ایران در بین گروه‌های طرفدار آن و البته بدنه داخلی ارزشی نظام می‌شود.

توافق با ایران می‌تواند در راستای انجام این سیاست و معطوف‌شدن به تهدیدات چین و مهار این قدرت جهانی باشد که سیرته آمریکا را با خطر مواجه کرده است. اما گروهی دیگر برخلاف این تحلیل، معتقدند که اگرچه ترامپ مانند دوره قبل ریاست جمهوری، خواهان توافق با ایران است اما این توافق، توافقی معمولی نیست و تغییرات بنیادین در سیاست خارجی را طلب می‌کند که نظام جمهوری اسلامی اصولاً نه تمایل و نه امکان دادن چنین امتیازاتی را دارد و با اصول اساسی آن در تضاد است و به‌اضافه آنکه سبب دورشدن متحدان تا حدودی استراتژیک ایران یعنی چین و روسیه و کاهش نفوذ منطقه‌ای ایران در بین گروه‌های طرفدار آن و البته بدنه داخلی ارزشی نظام می‌شود.

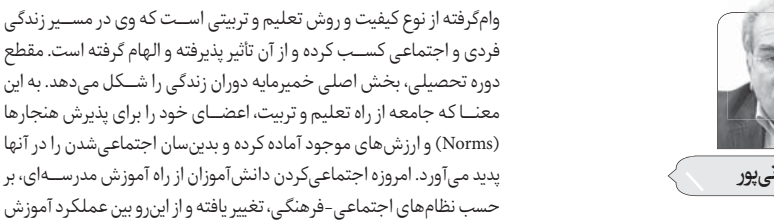
جناب آقای محمد خدای
درگذشت مادر گرامی‌تان را تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه غفران و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.
هاشم مهیمینی، حسین رفعتی، مصطفی سبطی
نسرین اکبری، عبدالسلام مهیمینی، مجید کالشی
عاطفه پهلوان، سیدرضی قدس علوی، محمدرضا قرآنی
عبدالله میر اکبری، حجت دادور، حسین میفانی
سعید مهیمینی، سیدعلیر ضاحسینی، علی اصغر احمدی
نعمت اکبری، حسین ملک، ناصر مهیمینی، نوروز نازیکه

سرکار خانم فیروزه صابر
مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم، برای آن مرحومه غفران و برای بازماندگان صبر مسئلت داریم.
روزنامه شرق

یادداشت

آینده آموزش و پرورش؟

آموزش زبان انگلیسی در کودکانها ممنوع

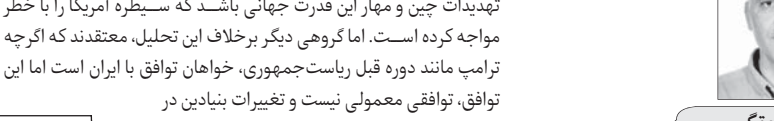

علی مندنی‌پور

فرهنگی به‌جامانده از پیشینیان، به حکم ضرورت، ناچار از انتقال دستاوردهای خویش به نسل‌های بعدی بوده است. در این مسیر، بر مبنای نیاز و تحت تأثیر شرایط خاص در هر جامعه، شاهد تنوع و نوآوری در شیوه‌های انتقال تجربیات گذشتگان بوده‌ایم و در چنین فضایی است که پدیده‌ای به نام آموزش و پرورش شکل می‌گیرد؛ ستون و محور اصلی هر جامعه. چراکه اگر چنین پدیده‌ای شکل نمی‌گرفت، از پیشرفت و ترقی در روش‌ها، علوم و فنون پیچیده و فرایندهای اجتماعی که امروز شاهدیم نیز آثری نبود. مفهوم آموزش و پرورش در هر جامعه‌ای با نظام اجتماعی آن جامعه پیوندی معنادار داشته و اهداف و مأموریت‌ها در هر جامعه‌ای خواهی‌نخواهی با خواسته‌ها و نیازهای روز آن جامعه ارتباط پیدا می‌کند. اندیشه و چشم‌انداز اجتماعی-فرهنگی هر فردی،

یادداشت

«اشباح» سرگردان و سیاست «گفت‌وگو»

حسین حقگو کارشناس اقتصادی

تحریم‌های گسترده چالش‌های بزرگی را برای کشورمان به وجود آورد و ضمن تشدید ناترازی‌ها در حوزه‌های مختلف بودجه‌ای، بانکی، انرژی، بنگاهی و... در یک قلم جمعیت فقیرده ایران را طی تنها چهار سال (۱۴۰۱-۱۳۹۷) از ۱۰۶ میلیون به دو میلیون نفر افزایش داد؛ اتفاقی نادر در تاریخ کشورمان و در سطح جهان شاید. اما درباره رابطه ایران و آمریکا در دوره ترامپ و تأثیر آن بر اقتصاد کشورمان دو تحلیل عمده وجود دارد، نگاهی که به‌عنوان یک فرصت به این دوره می‌نگرد و اینکه به سبب نیاز ترامپ به خروج از خاورمیانه و خلاص‌شدن از بحران‌های هرازچندگاه آن که آورده‌ای هم برای آمریکا ندارد و چه‌بسا هزینه‌های سنگین نظامی و مالی و انسانی را نیز به این کشور تحمیل می‌کند، بنابراین

اگرچه پیشینه چنین نگاهی به گذشته‌ها چندین دور آموزش و پرورش سیاست‌زده‌مان برمی‌گردد، اما بیان این جمله دستوری در ۲۳ دی‌ماه جاری، آن هم از زبان رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک کشور، حکایت از بیادکردن این تفکر ناهمخوان با خواسته‌ها و نیازهای امروز و فردای کشور دارد. این مهم، من را بر آن داشت تا بار دیگر از نقش استروز و بنیادین آموزش و پرورش در دنیای آموزشی بگویم و نیم‌نگاهی داشته باشم به آنچه بر آموزش و پرورش این‌مروز مرسوم رفته و می‌رود؛ از نبود عدالت آموزشی بگیر تا جایگاه علم، اقتت تحصیلی، منزلت بریادرفته معلم و... آموزش و پرورش که گويا در برنامه‌ریزی‌اش واژه کاربردی و زیربنایی «توسعه» متوازن، فراگیر و پایدار از قلم افتاده و در نتیجه، رسالت بنیادی خود را که همانا «آسان‌سازی» است، به وادی نسیان سپرده است. این نوشته، در دو بخش زیر عنوان «آینده آموزش و پرورش» تقدیم علاقه‌مندان می‌شود، با این امید که زنگ بیدارباشی باشد اگرچه دیر هنگام به «اصحاب کف» نظام آموزش و پرورش سرزمین ایران، «چه در خانه اگر کس است، (همین یک حرف بس است».

از آغاز پیدایش زندگی اجتماعی و آنگاه که انسان قادر به ارتباط با دیگر افراد جامعه به شکلی متفاوت از دیگر موجودات شد، برای حفظ میراث